

MENSEN VAN TOEN

Driemaandelijks familiekundig tijdschrift voor
Bachte-Maria-Leerne, Hansbeke, Landegem, Lotenhulle, Meigem,
Merendree, Nevele, Poeke, Poesele, Sint-Martens-Leerne
Vinkt, Vosselare en Zeveren.

Lidgeld 1993

150 fr. over te schrijven op rekening 000-0627981-03 of
290-7431460-20 (voor buitenland enkel op postrekening)
van "Het Land van Nevele" v.z.w., Beentjesstraat 24, 9850 Poesele.

Werkgroep familiekunde

A.BOLLAERT - J.LUYSSAERT - A.MARTENS

Typografie en lay-out

K.DE GROOTE

Druk

Beschutte Werkplaats "Nevelland", Nevele.

Redactie

A.BOLLAERT, Beentjesstraat 24, 9850 Poesele
L.DE RUYCK-K.DE GROOTE, Heiste 45, 9850 Landegem
J.LUYSSAERT, Veldestraat 26, 9850 Merendree
A.MARTENS, Spinnmolenplein 263, 9000 Gent

Kaftontwerp

L.DEBRUYNE, Rozebeke

De auteurs zelf zijn verantwoordelijk voor de inhoud
van hun teksten.

Kafttekening

Grafsteen van Gheerot de Ruuter en zijn
echtgenote, naar een anonieme tekenaar.
(Archief Bisdom Gent)

MENSEN VAN TOEN

Driemaandelijks familiekundig tijdschrift

Maart 1994
Jaargang 4 - aflevering 1

Uitgegeven door de heemkundige kring
"Het Land van Nevele"

Verantwoordelijke Uitgever:
Jan Luysaert
Veldestraat 26
9850 Merendree

KETTERS, VERDACHTEN EN SLECHTE KATHOLIEKEN IN HET LAND VAN NEVELE TIJDENS DE 16e EN 17e EEUW

Protestantisme in Vlaanderen.

Reeds spoedig nadat Martin Luther zijn stellingen tegen de Roomse aflaten had afgekondigd (Wittenberg 1517), was zijn invloed merkbaar o.m. in Antwerpse intellectuele kringen. Daar verscheen al in augustus 1520 de eerste Lutherdruk en op 25 juli 1521 werden op bevel van Karel V op de Gentse Vrijdagmarkt meer dan 300 verdachte boeken met veel luister verbrand. Ongetwijfeld zijn Luthers geschriften en zijn gedachtengoed een belangrijke plaats blijven innemen in het godsdienstig leven van de 16e eeuw. Maar de Lutherse kerk vond na 1525 nog nauwelijks weerklink bij het volk in de Nederlanden.

De eersten die de breuk met de katholieke kerk radicaal voltrokken waren de "Dopers". Het vroegst gebeurde dit in het Noorden, in Holland en Friesland, waar de prediking van Melchior Hoffman weerklink vond bij duizenden armoezaaiers. De dopers geloofden dat Christus spoedig op aarde zou terugkeren en ze wilden de mensen op die komst voorbereiden. De volwassenendoop was een teken dat men met zijn vroeger zondig leven brak en dat men wilde deel uitmaken van de heilige gemeenschap. Nadat volwassenen een bewuste geloofsbelijdenis hadden afgelegd, werden ze gedoopt, wat de ontkenning inhield van hun kinderdoopsel, vandaar ook de naam van "weder-" of "her"-dopers of anabaptisten. In 1534 vestigden de Nederlandse dopers hun "Nieuw Jeruzalem" in de Westfaalse stad Münster, maar al spoedig werden ze er gruwelijk vermoord of verdreven.

Enkele groepen anabaptisten kwamen zich in de Vlaamse steden vestigen en ondanks een goed georganiseerd repressieapparaat kenden de dopers een krachtige bloei vanaf 1550 o.m. in Gent, Brugge en de Zuidvlaamse Leiestreek.

Naast de hevig vervolgte maar stille dopers ontstond tegen het eind van de regering onder Karel V een nieuwe protestantse beweging: het Calvinisme.

Doperdom in het Land van Nevele tot 1573.

Voornamelijk vanuit Gent, maar ook vanuit Brugge heeft het doperdom zich verspreid in het Land van Nevele. In beide steden ontstonden in 1535 doperse kernen die geregeld met mekaar contact onderhielden. De streek van Merendree, op de weg van of naar Gent zal wel een uitgelezen pleisterplaats geweest zijn voor de dopers.

In ieder geval bekeerden de Merendreenaren Jan Steyaert en zijn neef Pieter de Pau zich tot het doperdom en trokken zelfs naar het "Nieuwe Jeruzalem", Münster, om er de volwassenendoop te ontvangen. Het opstandige klimaat van de Duitse dopers zinde hen echter niet en ze kwamen naar hun geboortedorp terug. De reden van het Duitslandreis lekte uit, ze werden gearresteerd en, na jarenlange gevangenschap in de meest erbarmelijke omstandigheden, werden ze beiden op 17 mei 1542 terechtgesteld.

Jan Steyaert was een belangrijk grondeigenaar en invloedrijk persoon, daarom neemt men aan dat hij en zijn neef Pieter de Pau de grondslag hebben gelegd van de anabaptistenkern in en rond Merendree. Andere leden van de beide families werden weldra gearresteerd en terechtgesteld. We kennen Hannekin Steyaert, Callekin Steyaert, schepen Olivier Steyaert, Arent en Joost Steyaert, en Willem de Pau.

De terechtstellingen van deze dopersgezinden hadden duidelijk gemaakt dat het niet veilig was er in een klein plattelandsdorp een andere geloofsovertuiging op na te houden. Na deze golf van terechtstellingen doken de dopers liever onder in de anonimiteit van de stad Gent. Daar werden ze opgevangen door Olivier en Jacob de Baedts, afkomstig uit Merendree.

Maar ook in Gent ontsnapten ze niet aan de speurzijn van de beruchte inquisiteur Pieter Titelmans. Vanaf 1560 volgden de arrestaties en terechtstellingen elkaar op: de Merendreenaren Pieter de Joncheer en zijn zuster Aldegonde werden samen met vele andere geloofgenoten uit het Land van Nevele terechtgesteld in Gent.

Sinds Alva zijn beruchte bloedraad had opgericht, voelden velen de grond te warm en vluchtten naar veiliger oorden. Tijdens een grootscheepse razzia in heel Vlaanderen in de nacht van 2 op 3 maart 1568 werden in Merendree de namen opgetekend van veertien gevluchte ketters. Velen zochten een onderkomen in Friesland, een betrekkelijke veilig gebied voor de dopers.

Na 1573.

Met de terechtstelling van Willem van Daele, bisschop van de wederdopers, op 25 juni 1573 werd voorlopig een eind gemaakt aan de doperse propaganda in onze streek. Toch had het harde optreden van Alva blijkbaar vooral de uiterlijke tekenen van ketterij weggeveegd, want vele parochianen van Merendree verwaarloosden verder hun kerkelijke plichten.

Tot 1649 doen de opeenvolgende pastoors van Merendree er hun beklag over dat sommige parochianen hun Pasen niet houden of zelfs verdacht worden van ketterij.

- Zo vermeldt bisschop Triest tijdens een bezoek aan de parochie, in zijn verslag van 28 april 1624, dat heel wat inwoners van ketterij worden verdacht. De pastoor, die nog maar twee maand in Merendree was aangesteld, kon echter geen namen noemen.
- In 1627 worden Petrus de Meyere en Anna van Wassenhove "slechte katholieken" genoemd. Olivier Steyaert, volgens de pastoor "een verstokte ketter", was naar Zeeland gevlucht. Voor vele hervormden was de katholieke druk zo groot dat ze naar het Noorden trokken. Tussen 1609 en 1612 vinden we zeven Merendreenaren als nieuwe leden van de Hervormde Kerk van

Aardenburg. In zijn verslag van 6 september 1630 schrijft bisschop Triest: *De ketter Petrus de Meyere is uitgeweken.*

- In 1634 merkte deken Zachmoorter van Deinze op dat het hele gebied van Nevele sympathie had voor de ketterse ideeën. In 1640 en 1648 beloofde de Merendreese pastoor dat hij bepaalde geloofsproblemen zou behandelen van op de preekstoel omdat er op zijn parochie veel verdachten woonden.
- In 1651-52 beklemtoonde deken Zachmoorter dat de pastoor de kettters door voortdurende vermaningen zodanig moest vermoeien dat ze gedwongen zouden worden te emigreren.

Tot 1650 hebben deze dopers gewoond tussen Merendree en Zomergem, dichtbij de Brugse Vaart (gegraven in 1613) en ver buiten de dorpskern. De naam "Dopershoek" herinnert aan de vele Merendreenaren die tot halfweg de 17e eeuw probeerden op die wijk hun geloof te belijden. Naarmate ze er meer geïsoleerd geraakten zijn ze definitief naar het Noorden getrokken, o.m. naar Aardenburg.

De nu volgende lijst bevat de namen van verdachte personen, kettters en afvalligen uit het Land van Nevele. Ik heb geprobeerd de gegevens die her en der zijn gepubliceerd samen te bundelen om zo over elk van die personen een biografische schets te kunnen geven. Ik ben er mij terdege van bewust dat deze lijst niet af is en dat verdere opzoekingen in andere publicaties of archiefstukken nog veel nieuwe gegevens en namen aan het licht kunnen brengen.

Lijst van personen verdacht van ketterij of afvalligheid.

1. ADAM, -

Zijn voornaam wordt niet vermeld. Hij was inwoner uit Knesselare en in 1642 pseudo-lezer in Hansbeke. Had geëxorceerd ten huize van Petrus de Weert op de wijk Reibroek in Hansbeke. Het is twijfelachtig of Adam wel tot de hervormden mag gerekend worden.¹

2. -, **Adriaan**
Zijn achternaam wordt niet genoemd. Was inwoner van Nevele, ongehuwd en kleermaker van beroep. Voldeed in 1636 zijn paas-
plicht niet.²
3. **BAUDONCK, Jannius**
Inwoner van Nevele. Verdacht individu in 1624.³
4. **BLIEKS, Jossine**
Echtgenote van Josse Ghusse, heer van de heerlijkheid Leystrate te
Zeveren. Voor de Raad van Beroerten gedaagd in 1569. Samen
met haar man verbannen.⁴
5. **BOGAERT, Adriaan**
Calvinist uit Lotenhulle. Ging tijdens de passiepreek op Goede
Vrijdag 1567 de pastoor in de kerk luidop uitschelden.⁵
6. **BOLLINCK, Joos**
Landbouwer uit Hansbeke. Werd op 6 juli 1608 lid van de Her-
vormde Kerk in Aardenburg.⁶
7. **BRAET, Aegidius**
Inwoner van Hansbeke. Werd in 1644 verdacht van ketterij.⁷
8. **BRAET, Joannes**
Inwoner van Hansbeke. Bewoonde een hofstede op de zuidkant
van de Veldstraat (nu Warandestraat). Volbracht in 1644 zijn
paasplicht niet.⁸
9. **BRAETS, Cornelia**
Te Hansbeke als ketter aangeduid.⁹
10. **CAKAERT, Maurits**
Inwoner van Nevele-Veldeken. In zijn huis werd in 1642 geëxor-
ceerd door Laurentius de Munck uit Ursel en een zekere Adam uit
Knesselare.¹⁰

11. **CALLANT, Jenijn**
Ketter uit Landegem. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.¹¹
12. **COCKUUT, Adriaan**
Ketter uit Landegem. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.¹²
13. **COENE, Lieven en echtgenote**
Ketter uit Poesele. Werd in 1568 als calvinist verbannen. Kreeg waarschijnlijk nadien in Engeland een goede opleiding en werd in 1578 calvinistisch predikant in Vinkt. Op 1 augustus 1580 te Triniteit tot predikant beroepen.¹³
14. **CORDIER, Cornelis**
Ketter uit Vinkt. Wagenvoerder van beroep. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.¹⁴
15. **Cornelia, echt. Pieter DE SUTTERE**
Echtgenote van Pieter De Suttere en moeder van Joos Bollinck. Oud parochiaan van Hansbeke. Werd met schriftelijke attestatie van Gillis Van Hulle en Gillis Van Kerrebroeck, ook gewezen inwoners van Hansbeke, op 7 april 1613 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.¹⁵
16. **CROOKS, Cornelia**
Afkomstig uit Hansbeke. Werd in 1612 met mondelinge attestatie van Joos Bollinck en andere geloofsgenoten uit Hansbeke lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.¹⁶
17. **DE BAEDTS, Jacob**
Doopsgezinde uit Merendree. Was ondernemer en stelde samen met zijn familielid Olivier de Baedts in Gent zijn huis open voor doperse geloofsgenoten. Werd op 28 december 1565 te Gent gearresteerd en veroordeeld tot een boete van 100 p. tourn.¹⁷

18. **DE BAEDTS, Olivier, echt. Callekin STEYAERT**
Doopsgezinde uit Merendree. Stelde samen met Jacob De Baedts te Gent zijn huis open voor doopsgezinden. Werd gearresteerd maar kwam in december 1559 mits het betalen van de gerechtskosten weer op vrije voeten.¹⁸
19. **DE BATS, Jacques**
Landbouwer uit Merendree. Werd op 5 april 1609 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.¹⁹
20. **DE CAESMAKER, Zeger**
Inwoner van Merendree. Weigerde in 1630 de kerkdiensten bij te wonen. Een zekere Joannes de Caesmaekere werd in 1610 te Aarsele aangehouden terwijl hij aan het prediken was.²⁰
21. **DE COSTERE, Joannes**
Inwoner van Nevele. Had in 1647 een schandaleus gedrag.²¹
22. **DE CUYPERE, Henricus**
Inwoner van Hansbeke en pachter van het "Goed ter Voorde". Huwde een eerste keer met Elisabeth Van Wassenhove op 24 april 1632 en een tweede keer met Anna Vanheyste op 6 maart 1639. Was schepen van Hansbeke van 1633 tot 1641 en werd op 10 juli 1641 tot burgemeester aangesteld. Werd in 1644 verdacht van ketterij maar volbracht wel zijn paasplicht.²²
23. **DE DECKERE, Egidius**
Inwoner van Merendree. Hield zijn paasplicht niet in 1642 en 1644. Voldeed wel aan zijn paasplicht in 1651. Stierf te Merendree op 10 september 1669.²³
24. **DE GAUDISABOIS, Claes**
Inwoner van Hansbeke. Werd samen met zijn vrouw Betgen op 3 januari 1610 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.²⁴
25. **DE JONCHEERE, Aldegonde**
Dochter van Gerolf uit Merendree. Geboren in 1534. Werd op 26 september 1561 gearresteerd. Was niet herdoopt maar wenste het

nog te worden. Bevriend met Neelkin, de echtgenote van Pieter Van Maldeghem uit Nevele.²⁵

26. DE JONCHEERRE, Jacob

Inwoner van Merendree. Werd in 1585 gearresteerd onder verdenking van anabaptisme.²⁶

27. DE JONCHEERE, Janneken

Dochter van Gerolf uit Merendree. Werd op 30 december 1561 gearresteerd en was herdoopt. Was bevriend met Neelken, de echtgenote van Pieter Van Maldeghem uit Nevele. Werd op 31 juli 1562 te Gent verbrand.²⁷

28. DE JONCHEERE, Pieter

Geboren in 1532. Anabaptist. Zoon van Gerolf uit Merendree. Was linnenwever van beroep. Verhuisde na zijn huwelijk naar Hansbeke waar hij een propaganda-actie begon. Had twee kinderen David en Betkin. Werd op 26 september 1561 gearresteerd en op 12 maart 1562 op de Vrijdagmarkt te Gent verbrand.²⁸

29. DE JONCHEERE, Vijntken

Dochter van Gerolf uit Merendree. Geboren in 1530. Was herdoopt en werd op 26 september 1561 gearresteerd. Bevriend met Neelkin, echtgenote van Pieter Van Maldeghem uit Nevele. Op 21 juli 1562 te Gent verbrand.²⁹

30. DE MEYERE, Boudewijn

Inwoner van Merendree. Volbracht zijn paasplicht niet. Was in 1627 al gevlucht uit Merendree.³⁰

31. DE MEYERE, Petrus

Inwoner van Merendree. Door de pastoor als ketter aangeduid. Hield zijn pasen niet in 1627. Waarschijnlijk een anabaptist. Was al op 6 september 1630 uitgeweken.³¹

32. DE MEYERE, Lynken

Geboren in 1536. Echtgenote van Pieter Van Maele uit Landegem "*ofte daer ontrent*". Gehuwd in een doopsgezinde vergadering in

Gent. Lynken verlangde herdoopt te worden. Werd op 26 september 1561 met haar man gearresteerd en op 24 maart 1562 in het Gravensteen onthoofd.³²

33. DE MEYERE, Philip fs. Joos

Landbouwer uit Merendree. Werd op 10 oktober 1609 aangehouden na een bijeenkomst van doopsgezinden op de scheiding van Lovendegem en Merendree. Hij was toen 45 jaar oud.³³ Weigerde de eed af te leggen. Werd veroordeeld tot verbanning of boete. Eerder een eigenaardige figuur dan een ketter.³⁴

34. DE MUNCK, Laurentius

Inwoner uit Ursel. In 1642 pseudo-lezer te Hansbeke.³⁵

35. DE PAU, Pieter

Inwoner van Merendree. Trok vóór 1538 naar Duitsland om er de volwassendoop te ontvangen samen met zijn neef Jan Steyaert. Werd bij zijn thuiskomst gearresteerd en na jarenlange gevangenschap op 17 mei 1542 te Vinderhoute terechtgesteld. Zijn goederen werden geconfisceerd.³⁶

36. DE PAU, Willem

Inwoner van Merendree. Had in Vinderhoute nauwe contacten met pastoor Gillis de Meyere die in juni-juli 1566 tot het protestantisme overging. Werd na het "Wonderjaar" en de troebelen van 1566 als anabaptist vervolgd. Verschafte in het voorjaar van 1567 onderdak aan geloofsgezinden te Gent. Kon op 16-17 juli 1567 vluchten.³⁷ Werd op 29 oktober 1578 poorter van Gent.³⁸

37. DE SCRIVERE, Joos

Wever uit Hansbeke. Verdacht van ketterij. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.³⁹

38. DE SMIT, Jan en echtgenote

Ketters uit Merendree. Vluchtten in de nacht van 2 op 3 maart 1568 en trokken naar Friesland tussen 1572 en 1574.⁴⁰

39. **DE SUTTERE, Pieter**
Inwoner uit Hansbeke. Werd in 1613 samen met zijn vrouw Cornelia, moeder van Joos Bollinck, lid van de Hervormde Kerk in Aardenburg.⁴¹
40. **DE VAETS, Jan**
Ketter uit Merendree. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.⁴²
41. **DE WEERT, Petrus**
Ook Pieter De Weirt genoemd. Inwoner uit Hansbeke in de wijk Reibroek. Woonde er op een hofstede van Joos Lievens. Was burgemeester van Hansbeke in 1646-1649. In zijn huis werd in 1642 geëxorciseerd.⁴³
42. **FRUYTERS, Vjntken, fa. Philips**
Weduwe van Lieven Willems uit Merendree. Nam op 10 oktober 1609 deel aan een doopsgezinde vergadering tussen Lovendegem en Merendree. Werd nadien aangehouden en veroordeeld tot verbanning of boete.⁴⁴
43. **GHEERAERTS, Pieter**
Anabaptist uit Merendree. Werd op 6 februari 1569 op Gent Sint-Pieters verbrand.⁴⁵
44. **GOORTS, Cornelia**
Inwoonster van Hansbeke. Werd op 1 juli 1612 lid van de Hervormde Kerk in Aardenburg.⁴⁶
45. **GHUSSE (GHUUS, GUUS), Josse**
Ook Guns genoemd. Echtgenoot van Jossine BLIECKS. Heer van de heerlijkheid Leystrate te Zeveren. Voor de Raad van Beroerten gedaagd. Samen met zijn echtgenote verbannen. Vluchten in de nacht van 2 op 3 maart 1568. Zijn roerende goederen werden geconfisceerd en op 23 juni 1569 op 393 lb.t. geschat. Hij bezat een behuise hofstede, een klein bos te Wontergem, een cijns te Grammene. Ghuusse had echter ook een schuld van 20 s.gr. jaarlijks aan Hector de Zuttere.⁴⁷

46. **HERTOGE, -**
Inwoner uit Nevele. Hield in 1630 zijn Pasen niet. Was een slecht mens en armer dan een bedelaar.⁴⁸
47. **HEINDRICKX, Lucas**
Landarbeider uit Landegem. Werd op 10 december 1561 als doopsgezinde te Brugge op de Burg verbrand. Zijn goederen werden geconfisceerd.⁴⁹
48. **HEINDRICKX, Willem**
Ketter uit Merendree. Kreeg op 15 september 1570 maar een lichte straf omdat hij berouw had vertoond.⁵⁰
49. **HEYNDRIX, Vintgen**
In 1627 inwoonster van Hansbeke. Was toen 80 jaar oud en zeer kettters. Weduwe van Jan Van Vinckt, fs. Jacob. Stierf op 25 september 1628 en liet zich niet berechten. Werd begraven in de tuin op het erf van haar zoon Jacques.⁵¹
50. **HEYSTE, Philippina**
Ketter uit Merendree. Kreeg in 1570 een lichte straf omdat ze berouw had vertoond.⁵²
51. **IDE, Petrus**
Ook Hyde genoemd. Inwoner van Leerne in 1649 en 1651. Pseudo-lezer.⁵³
52. **JACOBS, Neelken**
Afkomstig uit Nevele. Anabaptiste. Had de volwassendoop ontvangen samen met haar man Adriaan Pau (Pan). Werd op 18 juni 1559 te Antwerpen geëxecuteerd door verdrinking in de Schelde. Haar goederen werden geconfisceerd.⁵⁴
53. **Janneken, echtgenote van Joos BOLLINCK**
Afkomstig uit Hansbeke. Werd op 4 juli 1610 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.⁵⁵

54. **KAKART, Judocus**
Inwoner van Nevele. Samen met zijn vrouw in 1647 als lauwe katholieken beschouwd. In 1649 verdacht van ketterij. In hun huis vonden gemengde bijeenkomsten plaats.⁵⁶
55. **KERREBROUCK(EN), Robertus**
Ook Robertus Van Kerrebrouck genoemd. Inwoner uit Hansbeke. Woonde op een hofstede in de Hammestraat. Van hem werd gezegd dat hij in 1649 voldeed aan zijn paasplicht. Mogen we hieruit besluiten dat hij dat vroeger niet deed?⁵⁷
56. **KINDEKENS, Janneken**
(° Moerbeke bij Geraardsbergen 1538). Echtgenote van linnenwever Jan van Eenhoorne uit Landegem. Gehuwd tijdens een doperse bijeenkomst. Wenste herdoopt te worden. Werd op 24 maart 1562 onthoofd in het Gravensteen te Gent.⁵⁸
57. **LEDUCQ, Joannes**
Inwoner uit Nevele. Verdacht individu in 1624.⁵⁹
58. **LIEBAERT, Martin en echtgenote**
Ketter uit Merendree. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.⁶⁰
59. **LIEVENS, Jan**
Landbouwer uit Merendree. Werd op 12 juli 1609 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.⁶¹
60. **MABILIS, Niklaas**
Ketter uit Hansbeke. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568. Calvinistisch voorman te Hansbeke in 1581.⁶²
61. **MANAUTS, Arnoldina**
Inwoonster van Merendree. Had haar kind door een calvinistisch predikant laten dopen in 1568. Toonde berouw over haar "dwaling".⁶³

62. MARTENS, Jan

Omstreeks 1590 te Hansbeke geboren, zoon van Jacob en Livina Claeys. Huwde omstreeks 1615 met Barbelken, dochter van de doopsgezinde Jan Speeckaert uit Landegem. Werd op 24 oktober 1619 leenman van het leenhof van Hansbeke. Zetelde vanaf 1623 als burgemeester in de schepenbank te Hansbeke. Zijn vrouw stierf op 3 maart 1636. Hij hertrouwde op 2 mei 1639 met Elisabeth Ryckaert, fa. Arent, vermoedelijk uit Ursel.

Vanaf 1640 werd Jan Martens net als andere vermeende ketters door de parochiegeestelijkheid in het oog gehouden. Trad in 1631 op als curator in het sterfhuis van Lieven Van Kerrebroeck, oud-baljuw die eveneens als bezweerder was afgeschilderd. Ging in 1646 door voor belezer. Stierf te Hansbeke op 27 september 1646.⁶⁴

63. MARTENS, Jacob

Inwoner van Hansbeke. Was getrouwd met Livina Claeys. Verdacht van ketterij. Vluchtte wellicht met zijn gezin naar veilige oorden. Pas in 1601 voor het eerst in Hansbeke vermeld. Baljuw van Hansbeke van 1602 tot aan zijn dood in 1618.⁶⁵

64. MARTINS, Betkin

Geboren te Deinze. Echtgenote van Pieter van Maldegem, geboren te Nevele. Doopsgezinde. Zij werd samen met haar man aangehouden op 30 december 1561. Zij was reeds geruimte tijd vóór die datum herdoopt. Betkin Martins werd op 21 juli 1562 op de Vrijdagmarkt te Gent verbrand.⁶⁶

65. PAU (PAN), Adriaan

Anabaptist uit Nevele. Getrouwd met Neelken Jacobs. Werd op 18 juni 1559 te Antwerpen onthoofd.⁶⁷

66. PAUS, Joanna

Inwoonster uit Nevele. In 1624 bestempeld als slechte vrouw.⁶⁸

67. **PIETERS, Jacobus**
Inwoner van Hansbeke. Voldeed in 1649 samen met zijn echtgenote aan zijn paasplicht. Impliceert dit dat ze vroeger niet voldeden?⁶⁹
68. **REDIABLE, Pieter**
Zijn echtgenote uit Hansbeke had in 1568 een kind laten dopen door een calvinistisch predikant.⁷⁰
69. **RUYTERS/RUYTENS, Vyntken**
Weduwe van Lieven Willems. Woonde op 10 oktober 1609 op de grens van Lovendegem en Merendree en werd verdacht van ketterij. Zij was toen 69 jaar oud. Zij volhardde in haar ketters geloof en werd uit Vlaanderen verbannen.⁷¹
70. **SETTERMAN, Cornelis**
Landbouwer uit Hansbeke. Werd op 4 juli 1610 lid van de Hervormde Kerk in Aardenburg.⁷²
71. **SETTERMANS, Janneken**
Echtgenote van Jan Steyaert uit Hansbeke. Werd op 4 oktober 1609 lid van de Hervormde Kerk in Aardenburg.⁷³
72. **SETTERMANS, Sara**
Inwoonster van Hansbeke. Werd in 1610 samen met haar man Matthys Van Daele lid van de Hervormde Kerk in Aardenburg.⁷⁴
73. **SEYS, Joos**
Ketter uit Nevele. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.⁷⁵
74. **SNOUK, Willem**
Ketter uit Hansbeke. Waarschijnlijk koster van Hansbeke. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.⁷⁶
75. **SPECAERT, Maeyken**
Inwoonster van Merendree. Werd op 12 juli 1609 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.⁷⁷

76. **SPEECKAERT, Barbelken**
Dochter van Jan en Barbara Braus. Gedoopt te Nevele op 16 april 1594. Zuster van de doopsgezinde Jan Speeckaert. Huwde omstreeks 1615 met Jan Martens uit Hansbeke, verdacht van ketterij.⁷⁸
77. **SPEECKAERT, Jan**
Ook Specaert genoemd. Zoon van Jan en Barbara Braus. Gehuwd met Pierijnken Van Renterghem. Beiden waren doopsgezinden te Nevele. Woonden er op het Goed ten Heule. Hij werd op 12 juli 1609 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.⁷⁹
78. **SPEECKAERT, Joanna**
Ketter uit Merendree. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.⁸⁰
79. **SPEECKAERT, Maria**
Inwoonster van Hansbeke. Wordt omstreeks 1616 van ketterij verdacht.⁸¹
80. **SPIEGHELE, Francois**
Voormalig wever. Werd predikant te Merendree in 1578.⁸²
81. **STEYAERT, Arent en echtgenote**
Inwoners van Merendree. Werd na het "Wonderjaar" 1566 als anabaptist vervolgd. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.⁸³
82. **STEYAERT, Callekin**
Dochter van schepen Olivier Steyaert uit Merendree en echtgenote van Jacob de Baedts. Werd begin 1562 in Gent gearresteerd om haar doopsgezinde overtuiging maar weldra als *wat simpele van verstande zijnde* door de inquisiteurs uit de gevangenis ontslagen.⁸⁴

83. STEYAERT, Hannekin

Inwoner van Merendree. Werd in december 1544 als ketter te Vinderhoute onthoofd. Had bezittingen ter waarde van 184 p.tourn.⁸⁵

84. STEYAERT, Jan

Inwoner van Merendree. Was samen met zijn neef Pieter de Pau gewonnen voor het anabaptisme. Trokken samen naar Duitsland om er de volwassendoop te ontvangen. Kwamen ontgoocheld naar hun geboortestreek terug. Vermoedelijk in 1538 ingerekend.

Werd op 17 mei 1542 onthoofd te Vinderhoute bij sententie van de leenmannen en schepenen van Vinderhoute-Merendree. Zijn goederen werden geconfisceerd. Was een gezaghebbend personage in zijn geboortestreek. Heeft samen met zijn neef Pieter de Pau de grondslag gelegd van het anabaptisme in en rond Merendree.⁸⁶

85. STEYAERT, Jan

Inwoner van Hansbeke. Werd samen met zijn vrouw Janneken Settermans in 1609 lid van de Hervormde Kerk in Aardenburg.⁸⁷

86. STEYAERT, Joost

Inwoner van Merendree. Na het "Wonderjaar" 1566 als anabaptist vervolgd.⁸⁸

87. STEYAERT, Olivier

Inwoner van Merendree. Werd in 1627 een verstokt ketter genoemd. Op 28 juni 1649 woonde in Aardenburg, vluchtoord voor Merendreeese anabaptisten, Martynken Sutterman, weduwe van Olivier Steyaert.⁸⁹

88. SUTTERMAN, Jacobus

Inwoner van Nevele-Veldeken. In 1649 vonden in zijn huis verdachte bijeenkomsten plaats.⁹⁰

89. SUTTERMAN, Martynken

Echtgenote van Olivier Steyaert uit Merendree. Woonde in 1649 als weduwe in Aardenburg.⁹¹

90. **TAATS, Jan**
Landbouwer uit Merendree. Werd op 1 april 1612 lid van de Hervormde Kerk in Aardenburg.⁹²
91. **TAETSE, Gerlot**
Geboren in Merendree. Vertrok naar Engeland als banneling. Trok vandaar naar Leiden en werd er poorter op 19 juli 1577.⁹³
92. **TATS, Arent**
Landbouwer uit Merendree. Werd op 12 juli 1609 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.⁹⁴
93. **TATS, Sara**
Echtgenote van Gillis Van Kerrebroeck uit Hansbeke. Werd op 9 januari 1611 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.⁹⁵
94. **TIMMERMAN, Geeraert**
Afkomstig van Meigem. Was omstreeks 1615 lid van de Hervormde Kerk in Aardenburg.⁹⁶
95. **VAN BUREN, Martinus**
Ook Marten van Buere genoemd. Woonde op een hofstede te Hansbeke in de wijk *Kercke*. Hoewel hij zijn paasplicht volbracht werd hij in 1642 verdacht van ketterij.⁹⁷
96. **VAN DAELE, Matthijs**
Afkomstig van Hansbeke. Werd samen met zijn echtgenote Sara Settermans in 1610 lid van de Hervormde Kerk in Aardenburg.⁹⁸
97. **VAN DAELE, Maurits**
Inwoner van Hansbeke. Nam tijdens de troebelen van 1566 de leiding op zich van de hervormde broederschap in de streek van Merendree.⁹⁹
98. **VAN DAELE, Willem**
Kleermaker uit Hansbeke. Anabaptist. Zoon van Maurits. Gearresteerd te Gent op 24 maart 1562 toen hij als getuige weigerde een eed te doen. Op 19 augustus 1562 bekende hij herdoopt te zijn.

Werd op 23 december 1562 te Gent op de brandstapel terechtgesteld en zijn goederen werden geconfisceerd.¹⁰⁰

99. VAN DER DONCT, Pieter

Ketter uit Hansbeke. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.¹⁰¹

100. VAN DER STRATE, Syntgen

Echtgenote van Geeraert Timmerman uit Meigem. Werd op 5 juli 1615 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.¹⁰²

101. VAN DER VINCKT, Martin

Wever uit Hansbeke. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568. Vertrok in ballingschap naar Engeland. Trok van Engeland naar Leiden en werd er poorter op 5 juli 1577.¹⁰³

102. VAN DER VINCKT, Michiel

Wever uit Hansbeke. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.¹⁰⁴

103. VAN DE WALLE, Janne

Inwoner uit Merendree. Werd op 12 juli 1609 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.¹⁰⁵

104. VAN EENHOORNE, Jan

Geboren in 1527. Linnenwever uit Landegem. Werd samen met zijn vrouw Janneken Kindekens op 26 september 1561 gearresteerd. Was enkele jaren tevoren gehuwd tijdens een doperse bijeenkomst. Had drie kinderen: David, Betgen en Tanneken. Het laatste kind was op het ogenblik van de arrestatie 8 maand oud en nog niet gedoopt. Zelf waren de ouders nog niet herdoopt maar ze wensten het te worden zodra ze er de gelegenheid toe hadden. Voerde samen met Pieter de Joncheere een propaganda-actie in Hansbeke. Werd verbrand op de Vrijdagmarkt te Gent op 12 maart 1562.¹⁰⁶

105. VAN HAZENBERGHE, Roeland

Voerde het woord op een hervormde bijeenkomst tussen Lovendegem en Sleidinge. Kwam uit Middelburg waar hij kort voor 7 oktober 1609 predikant was geworden. Onderwees in 1603 de doopsgezinde leer in Merendree. Trok later naar Vlissingen.¹⁰⁷

106. VAN HEYSTE, Gillis

Inwoner uit Hansbeke. Verdacht van ketterij.¹⁰⁸

107. VAN HOUCKE, Michiel

Zoon van Pieter uit Nevele. Landarbeider. Enkele jaren vóór 1560 herdoopt. Vestigde zich in Gent. Op 7 januari 1560 door inquisiteur Titelmans gearresteerd en op 2 maart 1560 op de Vrijdagmarkt te Gent verbrand. Zijn goederen werden geconfisceerd.¹⁰⁹

108. VAN HULLE, Catharina

Ketter uit Merendree. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568. Werd in november 1568 verbannen.¹¹⁰

109. VAN HULLE, Egidius

Inwoner van Hansbeke. Werd samen met zijn vrouw en kinderen van ketterij verdacht.¹¹¹

110. VAN HULLE, Gabriël

Ouderling in de calvinistische gemeente van Hansbeke in 1578.¹¹²

111. VAN HULLE, Gillis

Landbouwer uit Hansbeke. Werd op 6 juli 1608 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.¹¹³

112. VAN HULLE, Janneken

Ketter uit Merendree. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568. Keerde terug en werd te Gent gearresteerd en er op 7 november 1570 verbrand.¹¹⁴

113. VAN HULLE, Macyken

Ketter uit Hansbeke. Deed in het begin van de 17e eeuw onder haar hervormde geloofsgenoten twijfel rijzen omtrent het ware geloof.¹¹⁵

114. VAN HULLE, Sara

Inwoonster uit Merendree. Werd op 12 juli 1609 lid van de Hervormde Kerk te Aardenbug.¹¹⁶

115. VAN HULLE, Syntgen

Echtgenote van Arent Tats uit Merendree. Werd op 12 juli 1609 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.¹¹⁷

116. VAN KERREBROECK, Gillis

Landbouwer uit Hansbeke. Echtgenoot van Sara Tats. Werd op 3 oktober 1610 lid van de Hervormde Kerk te Aardenburg.¹¹⁸

117. VAN KERREBROECK, Lieven

Oud-baljuw van Hansbeke. Stierf tussen 1637 en 1640. Werd door de pastoor van bezweringen beschuldigd.¹¹⁹

118. VAN LEUVEN, Francois

Zoon van Willem. Vond met zijn Landegemse echtgenote in Dantzig (nu Gdansk in Polen) omstreeks 1572-74 een veilig onderkomen na de razzia van 2 op 3 maart 1568.¹²⁰

119. VAN LEUVEN, Willem

Misschien uit Landegem. Werd als ketter terechtgesteld in 1553.¹²¹

120. VAN LOVENDEGHEM, Johanna

Ketter uit Merendree. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.¹²²

121. VAN LOVENDEGHEM, Olivier

Ketter uit Merendree. Vluchtte in de nacht van 2 op 3 maart 1568.¹²³

122. VAN MAELE, Pieter

Geboren te Gent in 1523, zoon van Willem. Metser, wonende in Landegem, echtgenoot van Lynken de Meyere (° 1536). Uit hun woonplaats Landegem *ofte daer ontrent* naar Gent gekomen. Gehuwd in een doopsgezinde vergadering. Hij was herdoopt. Hadden een kind van een vijftal dagen oud zonder doopsel laten sterven. Werd op 26 september 1561 gearresteerd. Werd verbrand op de Vrijdagmarkt te Gent op 16 juli 1562.¹²⁴

123. VAN MALDEGEM, Jacques

Geboren in Hansbeke of Zomergem in 1579. Was anabaptist in Aardenburg in 1607. Na de doopsgezinde bijeenkomst van 10 oktober 1609 tussen Lovendegem en Merendree aangehouden en verbannen. Sedert 1629 "minister" in de kerkgemeenschap van "Ter Biesen" te Aardenburg. Enkele jaren voordien door de bisschop van Gent uit de ban gedaan wegens ketterij.¹²⁵

124. VAN MALDEGEM, Pieter

Inwoner van Nevele. Werd samen met zijn echtgenote Neelkin tussen maart 1560 en 23 december 1562 omwille van zijn doperse overtuiging in Gent terechtgesteld.¹²⁶

125. VAN MALDEGEM, Pieter

Inwoner van Nevele werd samen met zijn echtgenote Betkin Martins (° Deinze) op 30 december 1561 gearresteerd. Beiden waren reeds geruime tijd vóór die datum herdoopt. Hadden een nog niet gedoopt kind van 2,5 jaar oud; een ander hadden ze zonder doopsel laten sterven. Pieter werd op 16 juli 1562 op de Vrijdagmarkt te Gent verbrand.¹²⁷

126. VAN MULLEM, Pieter

Wever uit Landegem. Kreeg met zijn vrouw ca. 1568 een lichte straf omdat ze berouw hadden vertoond voor hun "dwaling". Trokken ca. 1572-74 naar Friesland dat een betrekkelijk veilig gebied was voor de dopers.¹²⁸

127. VAN NEVELE, Gerolf

Inwoner van Hansbeke. Zijn vrouw wordt in 1616 door de pastoor van ketterij verdacht en aangeklaagd.¹²⁹

128. VAN OOTEGHEM, Joannes

Inwoner van Merendree. Wordt ca. 1625 een ketter genoemd.¹³⁰

129. VAN RENTERGHEM, Geeraert

Inwoner van Landegem. Was ca. 1613 lid van de Hervormde Kerk in Aardenburg.¹³¹

130. VAN RENTERGHEM, Pieryntgen

Echtgenote van de doopsgezinde Jan Specaert uit Nevele. Werd op 30 maart 1614 lid van de Hervormde Kerk in Aardenburg.¹³²

131. VAN VLAENDEREN, Filip

Ketter uit Merendree. Vluchtte samen met zijn vrouw in de nacht van 2 op 3 maart 1568.¹³³

132. VAN WASSENHOVE, Anna

Inwoonster van Merendree. Zij en haar dochter Petronella hielden in 1627 hun pasen niet. Waarschijnlijk een anabaptiste. Werd vroeger reeds van ketterij verdacht. In 1630 wordt ze gek genoemd.¹³⁴

133. VERBEKE, Michaël

Inwoner van Nevele. Hield in 1636 zijn Pasen niet.¹³⁵

134. VERVEENINCKX, Maeyken

Echtgenote van Geeraert Van Renterghem uit Landegem. Werd op 7 juli 1613 lid van de Hervormde Kerk in Aardenburg.¹³⁶

135. VERVINCK, Aegidius

Ook Gillis Van Vynct genoemd. Bewoonde een hofstede op de wijk Ro en Zande te Hansbeke. Werd in 1644 verdacht van ketterij maar voldeed toch aan zijn paasplicht.¹³⁷

136. VERVINCK, Petrus

Waarschijnlijk dezelfde als Petrus Van Vynct op de wijk Ro en Zande te Hansbeke en waarschijnlijk een derde zoon van Vintgen Heyndricx, de ketterse weduwe van Jan Van Vinckt fs. Jacob.¹³⁸

Jan LUYSSAERT, Merendree

Geraadpleegde werken

- R.DEBBAUT, *Wederdopers te Lovendegem anno 1609*, in *De Levensboom*, jg. 6 (1993), nr. 4, blz. 96-99.
- J.DECAVELE, *De dageraad van de reformatie in Vlaanderen (1520-1565)*, 2 dln., Brussel, 1975.
- J.DECAVELE, *Het Land van Neveke in de hervormingstijd*, in *Het Land van Nevele*, jg. XII (1981), afl. 4, blz. 147-174.
- J.DESREUMAUX, *Vlaamse migranten uit Engeland naar Leiden uitgeweken in de tweede helft van de zestiende eeuw (1575-1579)*, in *Het Beloofde Land*, Dikkebus, 1992.
- N.KERCKHAERT, *De heresie in het Meetjesland tijdens de eerste helft der 17e eeuw*, in *Appeltjes van het Meetjesland*, jaargang 1954, blz. 5-29.
- J.LUYSSAERT, *Merendree in de visitatieverslagen van bisschop Triest*, in *Het Land van Nevele*, jg. XX (1989), afl. 3, blz. 179-203.
- J.LUYSSAERT, *Martin Vanden Vuyt (?) uit Hansbeke, poorter van Leiden in 1577*, in *Mensen van Toen*, jg. 2 (1992), afl. 2, blz. 110-111.
- A.MARTENS, *Hansbeke in de visitatieverslagen van bisschop Antoon Triest*, in *Het Land van Nevele*, jg. XIX (1988), afl. 2, blz. 131-145.
- A.MARTENS, *Jan Martens (1590-1646), doopsgezind baljuw te Hansbeke*, in *Het Land van Nevele*, jg. XVII (1986), afl. 3, blz. 117-129.
- J.SCHEERDER, *De Hervorming te Deinze (1534-1569)*, in *Bijdrage tot de geschiedenis der stad Deinze en het land aan Leie en Schelde*, jg. XLVII (1980), blz. 25-88.

- J.VAN DE CASTEELE, *Nevele in de visitatieverslagen van bisschop Triest*, in *Het Land van Nevele*, jg. VII (1976), afl. 4, blz. 187-208.
- G.A.C.VAN VOOREN, *Oostvlaamse immigratie in westelijk Staats-Vlaanderen in de eerste helft der zeventiende eeuw*, in *Liber Amicorum Achiel De Vos*, Evergem, 1989, blz. 259-260.

Noten

1. A.MARTENS, *Hansbeke in de visitatieverslagen van bisschop Antoon Triest*, in *Het Land van Nevele*, jg. XIX (1988), afl. 2, blz. 135 en noot 36.
2. J.VAN DE CASTEELE, *Nevele in de visitatieverslagen van bisschop Triest*, in *Het Land van Nevele*, jg. VII (1976), afl. 4, blz. 198.
3. J.VAN DE CASTEELE, *o.c.*, blz. 191.
4. J.SCHEERDER, *De Hervorming te Deinze*, in *K.O.K.*, jg. XLVII (1980), blz. 63.
5. J.DECAVELE, *De dageraad van de reformatie in Vlaanderen (1520-1565)*, 2 dln., Brussel, 1975, blz. 153.
6. N.KERCKHAERT, *De heresie in het Meetjesland tijdens de eerste helft der 17e eeuw*, in *Appeltjes van het Meetjesland*, nr. 6, jg. 1954, blz. 23.
7. A.MARTENS, *o.c.*, blz. 136.
8. A.MARTENS, *o.c.*, blz. 136 en noot 45.
9. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 17.
10. A.MARTENS, *o.c.*, blz. 135 en noot 37.
11. J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 169.
12. *Ibidem*, blz. 169.
13. *Ibidem*, blz. 165 en 169.
14. *Ibidem*, blz. 169.
15. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 25.
16. G.A.C. VAN VOOREN, *o.c.*, blz. 262.
17. J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 455 en Indices, 66-67.
18. *Ibidem*, blz. 454.
19. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 23; J.LUYSSAERT, *Merendree in de visitatieverslagen van bisschop Antoon Triest*, in *Het Land van Nevele*, jg. XX (1989), afl. 3, blz. 185.

20. J.LUYSSAERT, *o.c.*, blz. 189, 190.
21. J.VAN DE CASTEELE, *o.c.*, blz. 202.
22. A.MARTENS, *o.c.*, blz. 136 en 143-144.
23. J.LUYSSAERT, *o.c.*, blz. 193, 195.
24. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 23; G.A.C. VAN VOOREN, *o.c.*, blz. 262.
25. J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 454; J.DECAVELE, *Het Land van Nevele in de hervormingstijd*, in *Het Land van Nevele*, jg. XII (1981), afl. 4, blz. 151, 154.
26. J. DE CAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 168.
27. *Ibidem*, blz. 151, 154; J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 454.
28. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 151, 153, 154; J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 454.
29. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 151, 154; J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 454.
30. J.LUYSSAERT, *o.c.*, blz. 183.
31. *Ibidem*, blz. 182 en 189.
32. J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 454.
33. R.DEBBAUT, *Wederdopers te Lovendegem anno 1609*, in *De Levensboom*, jg. 6 (1993), nr. 4, blz. 98.
34. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 10, 12 en 22.
35. A.MARTENS, *o.c.*, blz. 135.
36. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 148; *Idem, o.c., Indices*, blz. 158-159.
37. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 149, 154; *Idem, o.c.*, blz. 307.
38. *Poorters en buitenpoorters van Gent. 1477-1492, 1542-1796*, Gent, 1986, blz. 113.
39. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 169.
40. *Ibidem*, blz. 155 en 169.
41. G.A.C. VAN VOOREN, *o.c.*, blz. 262-263.
42. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 169.
43. A.MARTENS, *o.c.*, blz. 135 en noot 36.
44. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 10, 22.
45. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 169.
46. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 25.
47. J.SCHEERDER, *o.c.*, blz. 63.
48. J.VAN DE CASTEELE, *o.c.*, blz. 195.
49. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele*, blz. 151; *Idem, o.c.*, blz. 454.
50. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 169.

51. A.MARTENS, *o.c.*, blz. 132, 140.
52. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 169.
53. J.VAN DE CASTEELE, *o.c.*, blz. 203, 206.
54. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 151; Idem, *o.c.*, blz. 454 en Indices, blz. 128-129.
55. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 24.
56. J.VAN DE CASTEELE, *o.c.*, blz. 202, 203, 204.
57. A.MARTENS, *o.c.*, blz. 137 en noot 52.
58. J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 454.
59. J.VAN DE CASTEELE, *o.c.*, blz. 191.
60. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 169.
61. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 23.
62. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 164, 169.
63. Ibidem, blz. 169.
64. A.MARTENS, *Jan Martens (1590-1646), doopsgezinde baljuw te Hansbeke*, in *Het Land van Nevele*, jg. XVII (1986), afl. 2.
65. Ibidem, blz. 117.
66. J.SCHEERDER, *o.c.*, blz. 56.
67. J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 454 en Indices, blz. 156-157; Idem, *Het Land van Nevele...*, blz. 151.
68. J.VAN DE CASTEELE, *o.c.*, blz. 191.
69. A.MARTENS, *o.c.*, blz. 137 en noot 53.
70. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 169.
71. R.DEBBAUT, *Wederdopers te Lovendegem anno 1609*, in *De Levensboom*, jg. 6, nr. 4, blz. 99.
72. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 23.
73. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 24.
74. G.A.C. VAN VOOREN, *o.c.*, blz. 262.
75. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 169.
76. Ibidem, blz. 169.
77. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 24.
78. A.MARTENS, *Jan Martens...*, blz. 117.
79. Ibidem, blz. 117; N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 23.
80. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 169.
81. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 17; A.MARTENS, *o.c.*, blz. 139 noot 10.
82. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 165.
83. Ibidem, blz. 148, 149, 169; Idem, *o.c.*, blz. 307.
84. J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 307, 454, 455.
85. J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 307, 528 en Indices, blz. 182, 183.

86. J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 307 en Indices, blz. 182, 183; Idem, *Het Land van Nevele...*, blz. 148.
87. A.MARTENS, *o.c.*, blz. 139.
88. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 149.
89. J.LUYSSAERT, *o.c.*, blz. 183.
90. J.VAN DE CASTEELE, *o.c.*, blz. 204.
91. J.LUYSSAERT, *o.c.*, blz. 185.
92. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 25.
93. J.DESREUMAUX, *Vlaamse migranten uit Engeland naar Leiden uitgeweken in de tweede helft van de zestiende eeuw (1577-1579)*, in *Het beloofde Land*, Dikkebus, 1992, blz. 107, 111.
94. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 23.
95. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 24.
96. G.A.C. VAN VOOREN, *o.c.*, blz. 263.
97. A.MARTENS, *o.c.*, blz. 135 en noot 38.
98. G.A.C. VAN VOOREN, *o.c.*, blz. 262.
99. J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 454.
100. J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 454, 457 en Indices, blz. 98-99.
101. Idem, *Het Land van Nevele...*, blz. 169.
102. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 26.
103. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 169; J.DESREUMAUX, *o.c.*, blz. 107, 110; J.LUYSSAERT, *Martyn vanden Vuyst?? uit Hansbeke, poorter uit Leiden in 1577*, in *WH-Info*, jg. VIII, afl. 2, juli 1992, blz. 71-72.
104. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 169.
105. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 23.
106. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 151, 154; Idem, *o.c.*, blz. 454.
107. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 10-11.
108. *Ibidem*, blz. 17.
109. J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 454.
110. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 168, 169.
111. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 16.
112. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 164.
113. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 23.
114. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 168, 169.
115. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 8.
116. *Ibidem*, blz. 23.
117. *Ibidem*, blz. 23.
118. *Ibidem*, blz. 24.

119. A.MARTENS, *o.c.*, blz. 135 en noot 33.
120. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 155.
121. *Ibidem*, blz. 155.
122. *Ibidem*, blz. 168, 169.
123. *Ibidem*, blz. 168, 169.
124. J.DECAVELE, *o.c.*, blz. 454.
125. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 12, 18; G.A.C. VAN VOOREN, *o.c.*, blz. 264.
126. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 151.
127. *Idem*, *o.c.*, blz. 454.
128. *Idem*, *Het Land van Nevele...*, blz. 155, 169.
129. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 16.
130. *Ibidem*, blz. 17.
131. G.A.C. VAN VOOREN, *o.c.*, blz. 263.
132. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 25; A.MARTENS, *Jan Martens...*, blz. 117.
133. J.DECAVELE, *Het Land van Nevele...*, blz. 169.
134. J.LUYSSAERT, *o.c.*, blz. 183, 189.
135. J.VAN DE CASTEELE, *o.c.*, blz. 198.
136. N.KERCKHAERT, *o.c.*, blz. 25.
137. A.MARTENS, *o.c.*, blz. 136 en noot 43.
138. *Idem*, *o.c.*, blz. 135, noot 14 en 32.

VRAAG EN ANTWOORD

Vraag van Ronny Debbaut, Regattenlaan 14, 9000 Gent:

Ik ben op zoek naar (families van) smeden en wagenmakers uit het Land van Nevele en omliggende, vanaf de 16e eeuw tot de 20e eeuw. Een eventuele verwantschap met de familie VAN VYNCKT zou mij bijzonder interesseren. Lezers die inlichtingen kunnen geven, worden verzocht contact op de nemen met bovenvermelde persoon.

R.D.

**"MENSEN VAN TOEN", 1993, JAARGANG 3,
INHOUDSANALYSE**

BOLLAERT A., Een loting voor spandiensten uit 1744, blz. 8, 9.

BOLLAERT A., Namen afgeleid van plaatsen in het Land van Nevele in het hoofdstedelijk gebied, blz. 22-25.

BOLLAERT A., Poeselse "wortels" van de familie Hautekeete, blz. 30-41.

BOLLAERT A., Sprokkeling: Nevels emigrant van vóór WO I overleden in U.S.A., blz. 82.

BOLLAERT A., Een Poeselse kiezerslijst uit 1932, blz. 99-102.

BOLLAERT A. en LUYSSAERT J., Persoonsnamen uit het Land van Nevele vóór 1281, blz. 48-50.

DEBBAUT R., De graan- en volkstelling te Hansbeke in 1709, blz. 2-7.

DEBBAUT R., Vondst: De dochter van de smid, blz. 46, 47.

DEBBAUT R., Volkstelling te Hansbeke in 1709, blz. 58-74.

DE GROOTE K., Sprokkelingen uit de krant van toen, blz. 112.

DE RUYCK L., Sprokkelingen uit de krant van toen, blz. 53-56.

DE RUYCK L., Sprokkelingen uit de krant van toen, blz. 83, 84.

DE RUYCK L. en DE GROOTE K., Men schrijft uit Merendree, blz. 111.

MARTENS A., Rente- en cijnsplichtigen aan de Onze-Lieve-Vrouwgilde te Hansbeke, anno 1624-29, blz. 10-21.

MARTENS A., Enkele 16e-eeuwse filiaties te Hansbeke, blz. 42, 43.

MARTENS A., Kerkmeesters te Hansbeke tijdens het Ancien Regime, blz. 75-78.

MARTENS A., Voorouderreeks van Wouter Martens, stamhouder, blz. 79-81.

MARTENS A., Gentse poorters (1542-1796) uit het Land van Nevele, blz. 87-92.

MARTENS A., Uitvaarten te Hansbeke, anno 1888-1926, blz. 93-98.

MARTENS A., Kommunikantjes te Hansbeke in de oorlogsjaren 1914-1918, blz. 105-109.

MICHIELS M., Mini-kwartierstaat Paul Michiels, blz. 44.

MICHIELS M., Voorouderreeks Marcel Emiel Michiels, blz. 45, 46.

MOERMAN J., Moerman's te Vinkt, blz. 103-104.

V.V.F.-Nationaal Centrum - Merksem. Fonds Van Driessche, blz. 9.

Voor u gelezen, blz. 110.

Vraag en aanbod, blz. 51, 104

Katrien DE GROOTE, Landegem

AANWINSTEN 1993 i.v.m. FAMILIEKUNDE
IN HET DOCUMENTATIECENTRUM VAN
"HET LAND VAN NEVELE"

JAMEES A., *Brugse poorters. Deel 3: 1479-1794*, Flandria-
Nostra, Zedelgem, 1990.

MARTENS A., *Alfabetische lijst van kostgangers/weesmeisjes in
het godshuis/weeshuis van het klooster te Hansbeke (1852-
1987)*, Gent, blz. 1987.

VANDERHAEGHE J., *Emigranten naar Amerika*, V.V.F.-Ant-
werpen, 1992.

VERHEYDEN A.L.E., *Het Gentsche martyrologium (1530-
1595)*, Brugge, 1946.

VERHEYDEN A.L.E., *Het Brugsch martyrologium (12.10.1527-
07.08.1573)*, Brussel, 1944.

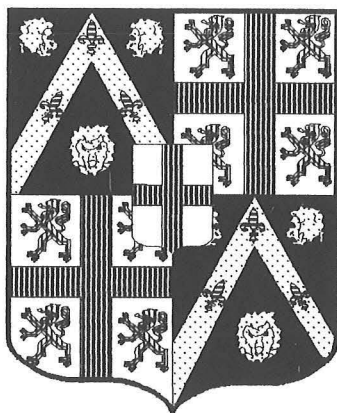
Katrien DE GROOTE, Landegem

INHOUD

J.LUYSSAERT, Ketters, verdachten en slechte katholieken in het Land van Nevele tijdens de 16e en 17e eeuw	2
Vraag en aanbod	29
K.DE GROOTE, "Mensen van Toen", 1993, jaargang 3, inhoudsanalyse	30
K.DE GROOTE, Aanwinsten 1993 i.v.m. familiekunde in het documentatiecentrum van "Het Land van Nevele"	32

jaargang 4   aflevering 1
maart 1994

HEEMKUNDIGE KRING

"HET LAND VAN NEVELE"

afgiftekantoor
9850 nevele